Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Sant Nazari de la Garriga

Oristà

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Sector sud del terme municipal
Emplaçament	A 3900 metres per pista forestal de la carretera C-670, punt quilomètric 6'300

Coordenades:

Latitud:	41.90167
Longitud:	2.05486
UTM Est (X):	421605
UTM Nord (Y):	4639291

Classificació

Número de fitxa	08151 - 3
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Romànic
Segle	XII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Observacions protecció:	BCIL Num. C.P.C.C. 548. 30/09/2004
Número inventari	Sí, IPA. 23224
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Vic. c. Santa Maria, 1. 08500. Vic
Autoria de la fitxa	Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa:	dl., 02/04/2007 - 02:00

Descripció

Sant Nazari de la Garriga està situada damunt d'una serralada situada entre la riera Gavarresa i la riera de Sagalés, a l'extrem sud del terme municipal S'accedeix a l'església a través de la pista que s'agafa a la C-670, quilòmetre 6'300, i passa pel carrer de Ruixeda, el pedró dels sants Màrtirs i la Casanova de Solà Sagalés.
L'església és d'una sola nau amb absis semicircular orientat al nord-est. L'interior de l'església és més baix que el terreny exterior, per la qual cosa cal baixar tres graons. Les parets són de maçoneria de pedra amb carreus regulars, més ben tallats a la part baixa que la superior, i amb arrebossat parcialment escrostonat. La coberta és de volta apuntada a la nau i de quart d'esfera a l'absis, i la teulada és de doble vessant amb aigües a les façanes laterals. La façana principal, orientada al sud-oest, presenta un portal d'arc de mig punt adovellat i una finestra en forma de creu llatina al damunt i està coronada per un esvelt campanar d'espadanya de dos ulls d'arc de mig punt. La tènue il·luminació interior fou resolta per mitjà de dues finestres de doble esqueixada, una situada al centre de l'absis i l'altra al mur de migdia. Una banqueta recorre l'exterior de l'església.

Observacions:

Davant de la capella de Sant Nazari, encara es conserven les restes de diverses edificacions que corresponien a l'antiga cel·la de l'ermità de la capella i un molí d'oli per a ús d'aquesta, descrit en una fitxa individual.

Història

Situada dins l'antic terme del castell d'Oristà, en el lloc anomenat la Garriga, fou sempre una capella dependent de la parròquia de Sant Andreu d'Oristà. Als segle XIII se succeïren al servei d'aquesta església unes "donades", és a dir, unes dones pietoses que donaven les seves persones als sants titulars de l'església i romanien al servei d'ella a perpetuïtat. L'any 1284 Berenguer de Vilarmau, rector d'Oristà, rebia promesa de fidelitat de la donada Ramona de Ciutat i establia a favor d'ella i totes les donades que la succeïssin en l'església de Sant Nazari de la Garriga la tasca i el braçatge que la parròquia rebia d'un honor que ella havia comprat, amb la condició que per Quaresma donessin al rector mig octau d'oli i el delme i la primícia. L'existència de les donades s'allarga almenys fins al segle XV ja que el 1429 testava davant del rector d'Oristà una tal Margarida de Vilanova, donada de la capella de Sant Nazari i Sant Cels. Aquesta doble advocació demostra que l'església havia estat posada sota la titularitat dels sants Nazari i Cels, màrtirs milanesos, la festivitat dels quals se celebrava i es continua celebrant conjuntament el dia 28 de juliol. Amb el temps la segona titularitat de la capella s'anà perdent fins que pràcticament quedà a l'oblit.
Una visita pastoral important fou la del bisbe Antoni Pasqual que acudí a Oristà el 24 de juny de 1686. La capella de Sant Nazari no tenia categoria de sufragània i per tant no hi havia sagrari, ni fonts baptismals ni fossar. Manà als obrers de la capella que posessin un ara a l'altar i que hi col·loquessin un petit sagrari per posar el calze. També manà reparar la teulada i que mudessin la biga que sustentava el cor. En futures visites pastorals del segle XVII i XVIII es manà fer tovalles, arreglar la teulada, emblanquinar l'interior de la capella, reforçar el retaule, etc. Al 1829 en una altra visita pastoral feta pel bisbe Ramon Strauch la capella de Sant Nazari ja era considerada com una sufragània de la parròquia de Sant Andreu d'Oristà.
L'esclat revolucionari de 1936, l'inici de la Guerra Civil, arribà el divendres 24 de juliol. De seguida es creà un Comitè Antifeixista local i es cremaren les esglésies, ornaments, imatges, mobles i documents de l'arxiu parroquial. L'església de Sant Nazari també fou cremada i amb ella el retaule barroc amb les imatges dels sants Nazari i Cels i de la Mare de Déu de la Cabeça que hi figuraven. El mal estat en què quedà l'església no permeté celebrar-hi culte. No fou fins el 1976, essent rector de la parròquia d'Oristà Mn. Àngel

Franquesa i Burdó, que s'hi disposà un nou altar i noves imatges de Sant Nazari, Sant Cels i de la Mare de Déu de Cabeça. El culte fou restablert i actualment s'hi celebra missa un cop l'any, en motiu de la festa patronal el dia 28 de juliol.

Bibliografia

AADD (1984). Catalunya Romànica. Osona. Volum II. Enciclopèdia Catalana, S.A.
AADD (1993). Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Osona i Ripollès. Enciclopèdia Catalana, S.A.
FONT, Dani (1992). Resum històric de les parròquies de l'arxiprestat del Lluçanès. (inèdit).
GAVÍN, Josep M (1984). Inventari d'esglésies. Osona. Volum 15. Arxiu. Gavín.
ORDEIG, Ramon (1995). Oristà i la seva història. Ajuntament d'Oristà i Caixa Manlleu.
Inventari de patrimoni arquitectònic de Catalunya. Oristà. Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, revisat el maig de 2006.

